

Consell. Faci com jo, no es fiqui en ciència.

Els gèneres de la literatura científica – 33

Jesús Purroy

Tots n'hem demanat i n'hem donat, n'hem rebut quan no en volíem i n'hem donat quan no ens en demanaven. Ens ha estat útil o no, o no ho sabem perquè la pilota encara està en joc.

És inevitable que, quan s'arriba a un nivell d'experiència o a una certa edat, per voluntat pròpia o a demanda d'algun editor, un científic de renom escrigui un llibre oferint consells a científics principiants. De vegades són consells per a la vida, tot i que una vida que porta a guanyar un premi Nobel sol ser un mal model a seguir. Com a lector habitual de llibres relacionats amb la ciència, l'experiència m'ensenya que els llibres de consells solen ser decebedors.

La decepció, com tantes coses, té a veure amb les expectatives. Ens hem acostumat a disposar de guies, *checklists* i manuals que ens acompanyen en tot, des de tenir nens a gestionar empreses, però la navegació exitosa d'una carrera científica té més a veure amb un viatge d'exploració en una closca de nou que no pas amb un creuer pels fiords noruecs amb barra lliure.

Per això l'experiència vital de gent com Edward O. Wilson o James Watson no té res a veure amb la d'uns lectors que podrien ser els seus néts, o besnéts en el cas de Ramón y Cajal. Tots ells han escrit memòries i n'han destil·lat consells. Les memòries són interessants en tant que emmarquen la recerca en un context històric i personal. Però els consells que se n'extreuen són difícilment transportables a través de les dècades i els continents.

En termes d'escola de negocis, un consell és una ajuda per la presa de decisions. Si el consell és massa vague, no serveix. Si és massa concret, només serveix per aquella ocasió. El consell de Watson "no siguis mai la persona més intel·ligent de la sala" és útil perquè fa reflexionar sobre les pròpies limitacions, no perquè sempre puguem triar qui ens acompanya en una reunió o en un projecte.

Si volen un consell, evitin els llibres de consells. El que a mi m'ha orientat més en la carrera científica són els exemples inspiradors que he llegit a les biografies i les memòries, i encara més l'exemple directe de la gent del meu voltant. El consell pràctic immediat s'agraeix, es posa en pràctica si és possible i no té més importància. El consell abstracte sobre el sentit de la vida sovint ens deixa més confusos que no estàvem abans de demanar-lo, però té més números per perdurar com un mem a internet.

Referències

Ramón y Cajal, S. Reglas y consejos sobre la investigación biológica.

http://cvc.cervantes.es/ciencia/cajal/cajal_reglas/default.htm

Watson, J.D. Prohibido aburrirse (y aburrir): Lecciones aprendidas en una vida dedicada a la ciencia. Tusquets, Barcelona, 2010.

Wilson, E.O. Cartes a un jove científic. Rosa dels Vents, Barcelona, 2014.